

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย การศึกษาความพึงพอใจด้านสุนทรียภาพดนตรีไทยของนักเรียน โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ลักษณะประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ลักษณะประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 3,263 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย ที่สนใจและคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 40 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำแนกเป็น 3 ชนิด ดังนี้

1.1 ตารางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุนทรียภาพและทักษะการเล่นดนตรีไทย ได้แก่ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับดนตรีไทย การฝึกเครื่องดนตรีไทยขั้นพื้นฐาน การฝึกปฏิบัติเพลงไทย และการเล่นรวมวงกับเครื่องดนตรีไทยชนิดอื่น รวม 16 ชั่วโมง ดังนี้

ตารางที่ 11 ตารางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและทักษะการเดินคนตรีไทยของนักเรียนนพุมเทพพิทยาคาร
จังหวัดหนองคาย ที่เรียนคนตรีไทย

ที่	หัวข้อเรื่อง	กิจกรรม	สื่อ/อุปกรณ์	ระยะเวลา
1	<p>ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับคนตรีไทย</p> <ul style="list-style-type: none"> - วงคนตรีไทย - เครื่องดนตรีไทย - เครื่องดนตรีที่เลือก - โครงสร้างของเครื่องดนตรีไทยแต่ละชนิด - การเทียบเสียง - การดูโน้ตริ้ว 	<p>1) นักเรียนแยกกลุ่มเครื่องดนตรีรูปประเด็นของเนื้อหา ฟังการอธิบาย การสาธิตจากครู พิจารณาโครงสร้างเครื่องดนตรีที่เลือกปฏิบัติ แลกเปลี่ยน ความรู้กับกลุ่มอื่นๆ แล้วจับบันทึก เลือกว่าแทนกลุ่ม ผู้อ่านนำเสนอ</p> <p>2) นักเรียนผู้อาสาแต่ละกลุ่มนำเสนอสรุปประเด็นที่กำหนดจนครบทุกกลุ่ม</p> <p>3) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความเป็นมาเกี่ยวกับคนตรีไทย โครงสร้างของเครื่องดนตรีไทยทุกชนิด การเทียบเสียง และการดูโน้ตริ้ว</p> <p>4) นักเรียนจับบันทึกเป็นข้อ มูลความรู้ส่วนตัว</p> <p>5) นักเรียนต้องสละเวลาทบทวนตนเองนอกเหนือจากเวลาในตารางเรียน</p>	<p>- เนื้อหาความรู้ เรื่อง “ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับคนตรีไทย”</p> <ul style="list-style-type: none"> - เครื่องดนตรีไทยแต่ละชนิด เพื่ออธิบายโครงสร้าง สาธิตการเทียบเสียง และสาธิตการดูโน้ตริ้ว - ชุดยืมยืมออก เพื่อใช้เป็นเครื่องหลักในการเทียบเสียง - ภาพการจัดวงคนตรีไทย - เครื่องดนตรีไทยทุกชนิด 	4 ชั่วโมง

ที่	หัวข้อ/เรื่อง	กิจกรรม	สื่อ/อุปกรณ์	ระยะเวลา
2	<p>การฝึกเครื่องดนตรีไทยขั้นพื้นฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การอ่านโน้ตทางเครื่องที่เลือก - ลักษณะท่าทาง และวิธีปฏิบัติที่ถูกต้อง - เทคนิคกลเม็ดต่าง ๆ เบื้องต้นตามความเหมาะสม 	<p>1) ครูอธิบายการอ่านโน้ตทางเครื่อง สาคติการปฏิบัติเครื่องดนตรีแต่ละชนิด ให้นักเรียนทำความเข้าใจแล้วปฏิบัติตาม</p> <p>2) ครูอธิบายและสาธิตลักษณะท่าทางขณะฝึกเครื่องดนตรีแต่ละชนิดซ้ำหลาย ๆ ครั้ง ให้นักเรียนทำตาม</p> <p>3) ครูอธิบายและสาธิตเทคนิคกลเม็ดต่าง ๆ ของการปฏิบัติเบื้องต้นเครื่องดนตรีแต่ละชนิด ซ้ำหลาย ๆ ครั้ง ให้นักเรียนปฏิบัติตาม</p> <p>4) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการอ่านโน้ตทางเครื่องลักษณะท่าทาง เทคนิคกลเม็ดต่าง ๆ ของการปฏิบัติเบื้องต้นเครื่องดนตรีที่เลือก</p> <p>5) นักเรียนจดบันทึกเป็นข้อมูลความรู้ แล้วนำไปปฏิบัติฝึกฝนท่าทาง เทคนิคกลเม็ดต่างๆ นอกเหนือจากตารางเรียน</p>	<p>เนื้อหาความรู้ เรื่อง “การอ่านโน้ตทางเครื่อง” ของเครื่องดนตรีที่เลือก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตัวอย่างโน้ต เพลงทางเครื่อง - เครื่องดนตรีไทยที่เลือก - ภาพลักษณะท่าทาง และวิธีปฏิบัติที่ถูกต้อง 	4 ชั่วโมง

ที่	หัวข้อ/เรื่อง	กิจกรรม	สื่อ/อุปกรณ์	ระยะเวลา
3	<p>การฝึกปฏิบัติเพลงไทย</p> <p>ฝึกปฏิบัติเพลงไทย 5 เพลง</p> <p>- เพลงพื้นฐานง่าย ๆ สั้น ๆ 3 เพลง ได้แก่</p> <p>เพลง โยสลัม</p> <p>เพลงลาวจ้อย</p> <p>เพลงทยอยยวน</p> <p>- เพลงพื้นฐานง่าย ๆ ยาวขึ้น 2 เพลง ได้แก่</p> <p>เพลงคลื่นกระทบฝั่ง</p> <p>เพลงบั้งไฟ</p>	<p>1) ครูเน้นอธิบายการอ่านโน้ตทางเครื่อง และสถิติเครื่องดนตรีแต่ละชนิด</p> <p>2) นักเรียนแยกกลุ่มปฏิบัติตามโน้ตเพลงด้วยตนเองทีละวรรค หรือ ทีละ 2 ห้องเพลง หรือ ทีละ 4 ห้องเพลงจนชำนาญ แล้วนำมาเล่นต่อเนื่องกันให้ยาวขึ้นเรื่อย ๆ จนจบแต่ละเพลง</p> <p>3) ครูติดตาม สังเกต อธิบาย และสถิติในส่วนที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ ให้กำลังใจในการฝึกฝน หากสงสัยให้รับถามครูทันที</p> <p>4) ให้นักเรียนที่เล่นเครื่องดนตรีประเภทเดียวกันมาบรรเลงร่วมกันบ้างเพื่อฝึกสมาธิ และการตั้งใจจดจ่อกับสิ่งที่รับผิดชอบ</p> <p>5) นักเรียนวิเคราะห์ ทำความเข้าใจ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำนองทางเครื่องที่ไม่เหมือนกัน และฝึกฝนตนเองเพิ่มเติม นอกเหนือ จากตารางเรียน</p>	<p>- โน้ตเพลงทางเครื่องง่าย ๆ สั้น ๆ 3 เพลง คือ เพลง โยสลัม เพลงลาวจ้อย และ เพลงทยอยยวน</p> <p>- โน้ตเพลงทางเครื่องง่าย ๆ ยาวขึ้น 2 เพลง คือ เพลงคลื่นกระทบฝั่ง และ เพลงบั้งไฟ</p> <p>- เครื่องดนตรีไทยที่เลือก</p>	4 ชั่วโมง

ที่	หัวข้อ/เรื่อง	กิจกรรม	สื่อ/อุปกรณ์	ระยะเวลา
4	<p>การเล่นรวมวงกับเครื่องดนตรีไทยชนิดอื่น</p> <p>เป็นการฝึกสมาธิในการเล่นรวมวง โดยใช้เพลงไทย 5 เพลง คือ</p> <p>- เพลงพื้นฐานง่าย ๆ สั้น ๆ 3 เพลง ได้แก่</p> <p>เพลง โยสลัม</p> <p>เพลงลาวจ้อย</p> <p>เพลงทยอยยวน</p> <p>- เพลงพื้นฐานง่าย ๆ ยาวขึ้น 2 เพลง ได้แก่</p> <p>เพลงคลื่นกระทบฝั่ง</p> <p>เพลงบั้งไฟ</p>	<p>1) นักเรียนรวมวงกลุ่มเครื่องดนตรีไทยจัดรูปแบบการผสมวง ฝึกปฏิบัติเพลงตามที่กำหนด ที่ละวรรค ที่ละบรรทัด ทีละท่อน ซ้ำหลาย ๆ ครั้ง ตามที่ครูอธิบายประกอบ</p> <p>2) ครูอธิบายให้นักเรียนร่วมกันทำความเข้าใจการปฏิบัติ เพลงที่กำหนด โดยฝึกฝนหลาย ๆ ครั้ง ให้ถูกต้องเพื่อให้เกิดทักษะความชำนาญ ทั้ง 5 เพลง</p> <p>3) ให้นักเรียนฝึกทบทวนปฏิบัติเพลงรวมวง เพื่อประเมินความก้าวหน้าทักษะและความชำนาญ</p> <p>4) นักเรียนแยกฝึกฝนเก็บรายละเอียดที่ยังบกพร่องให้ดีขึ้น</p> <p>5) นักเรียนฝึกฝนตนเองเพิ่มเติมนอกเหนือจากตารางเรียน</p>	<p>- โน้ตเพลงทางเครื่องง่าย ๆ สั้น ๆ 3 เพลง คือ เพลง โยสลัม เพลงลาวจ้อย และ เพลงทยอยยวน</p> <p>- โน้ตเพลงทางเครื่องง่าย ๆ ยาวขึ้น 2 เพลง คือ เพลง คลื่นกระทบฝั่ง และ เพลง บั้งไฟ</p> <p>- เครื่องดนตรีไทยที่เลือก</p>	4 ชั่วโมง

1.2 แบบสังเกตทักษะการเล่นดนตรีไทยของนักเรียน โรงเรียนปทุมเทพ
 วิทยาคาร จังหวัดหนองคาย ที่เรียนดนตรีไทย มี 20 ข้อ เพื่อประเมินทักษะการเล่นดนตรีไทย
 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน ใน 4 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านท่าทางและการดูแลรักษา
 ทักษะด้านการฟัง ทักษะด้านการอ่าน และทักษะด้านการเล่น ประเมินโดยใช้มาตราส่วน
 ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แต่ละระดับมีความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 102)
 ดังนี้

- 5 หมายถึง มีทักษะอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีทักษะอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีทักษะอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีทักษะอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีทักษะอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 12 ตัวอย่างแบบสังเกตทักษะการเล่นดนตรีไทยของนักเรียน โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร
 จังหวัดหนองคาย ที่เรียนดนตรีไทย

ข้อที่	หัวข้อที่ประเมิน	เกณฑ์การประเมิน				
		5	4	3	2	1
ทักษะด้านท่าทางและการดูแลรักษา						
1	การนั่งที่ถูกวิธีมีบุคลิกท่าทางที่สง่างาม					
2	การจับถือเครื่องดนตรีที่ถูกต้อง					
3	การวาง การเก็บอุปกรณ์และเครื่องดนตรีให้ถูกที่					
4	การเอาใจใส่เช็ดทำความสะอาดเครื่องดนตรี					

1.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย ที่เรียนดนตรีไทย ใช้สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน ประกอบด้วย คำชี้แจง 2 ข้อ ดังนี้

1.3.1 วัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม

1.3.2 วิธีตอบแบบสอบถาม

เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แต่ละระดับมีความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102) ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก
- 3 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ตารางที่ 13 ตัวอย่างแบบสอบถามความพึงพอใจด้านสุนทรียภาพดนตรีไทยของนักเรียน โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย ที่เรียนดนตรีไทย

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
ด้านความพร้อมและสื่อวัสดุอุปกรณ์						
1	การคัดเลือกนักเรียนเพื่อฝึกเครื่องดนตรีไทยที่เลือกมีความเหมาะสมยุติธรรม					
2	เครื่องดนตรีไทยที่เลือกเหมาะสมเพียงพอและตรงตามความถนัดของนักเรียน					
3	เครื่องดนตรีไทยของโรงเรียนได้มาตรฐานอยู่ในสภาพพร้อมใช้เสมอ					
4	ห้องดนตรีไทยที่ใช้เป็นสถานที่จัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมสะดวกเพียงพอแก่การรวมวงและแยกกลุ่มฝึกซ้อม					

2. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

วิธีสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ เรื่อง ความพึงพอใจด้านสุนทรียภาพด้านดนตรีไทยของนักเรียนโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย ที่เรียนดนตรีไทย มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

2.1 ตารางแผนการจัดกิจกรรม

เพื่อให้การสร้างตารางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุนทรียภาพและทักษะการเล่นดนตรีไทย สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ที่มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้

2.1.2 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

2.1.3 ศึกษาหลักสูตร วิทยุทัศน์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม. 1-3) และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 – 6)

2.1.4 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอน

2.1.5 เขียนตารางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุนทรียภาพและทักษะการเล่นดนตรีไทยตามวิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติดนตรีไทย เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับดนตรีไทย การฝึกเครื่องดนตรีไทยขั้นพื้นฐาน การฝึกปฏิบัติเพลงไทย และการเล่นรวมวงกับเครื่องดนตรีไทยชนิดอื่น โดยใช้กระบวนการสอนแบบสาธิต แล้วนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม และความเป็นไปได้ของกิจกรรม แล้วนำข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษามาดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

2.1.6 นำตารางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุนทรียภาพและทักษะการเล่นดนตรีไทย ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ด้านภาษา และการวัดผลประเมินผล ดังนี้

1) นายสุรพันธ์ ลิ่มมณี รองผู้อำนวยการ โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย วุฒิการศึกษา กศ.ม. สาขาวิชาบริหารการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2) นายสมคิด ไชยวงศ์ ครูชำนาญการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร วุฒิการศึกษา กศ.ม. สาขาวิชาภาษาไทย ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3) นายวีระชัย เจริญวัฒน์ ศึกษานิเทศก์ ครูชำนาญการพิเศษกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร วุฒิการศึกษา กศ.ม. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลประเมินผล

2.1.7 นำแผนการจัดกิจกรรมมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วไปจัดพิมพ์เพื่อนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างการวิจัยต่อไป

2.2 แบบสังเกต

การสร้างแบบสังเกตทักษะการเล่นดนตรีไทยของนักเรียนโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย ที่เรียนดนตรีไทย เพื่อประเมินทักษะการเล่นดนตรีไทยหลังการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุนทรียภาพและทักษะการเล่นดนตรีไทย ทั้ง 2 วงจร มีขั้นตอนดังนี้

2.2.1 กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสังเกตทักษะการเล่นดนตรีไทย หลังการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุนทรียภาพและทักษะการเล่นดนตรีไทย เพื่อใช้สังเกตทักษะความสามารถของนักเรียนที่เรียนดนตรีไทย ทั้ง 2 วงจร

2.2.2 ศึกษา นิยาม ทฤษฎี เอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการวัดผลประเมินผล การสร้างแบบสังเกต เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสังเกตทักษะการเล่นดนตรีไทย หลังการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุนทรียภาพและทักษะการเล่นดนตรีไทย

2.2.3 สร้างแบบสังเกตทักษะการเล่นดนตรีไทย จำนวน 25 ข้อ

2.2.4 นำแบบสังเกตทักษะการเล่นดนตรีไทย ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ซึ่งเป็นผู้เพิ่มเติม ตรวจสอบความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของกิจกรรม ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา การใช้ภาษา และการวัดผลประเมินผล โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้

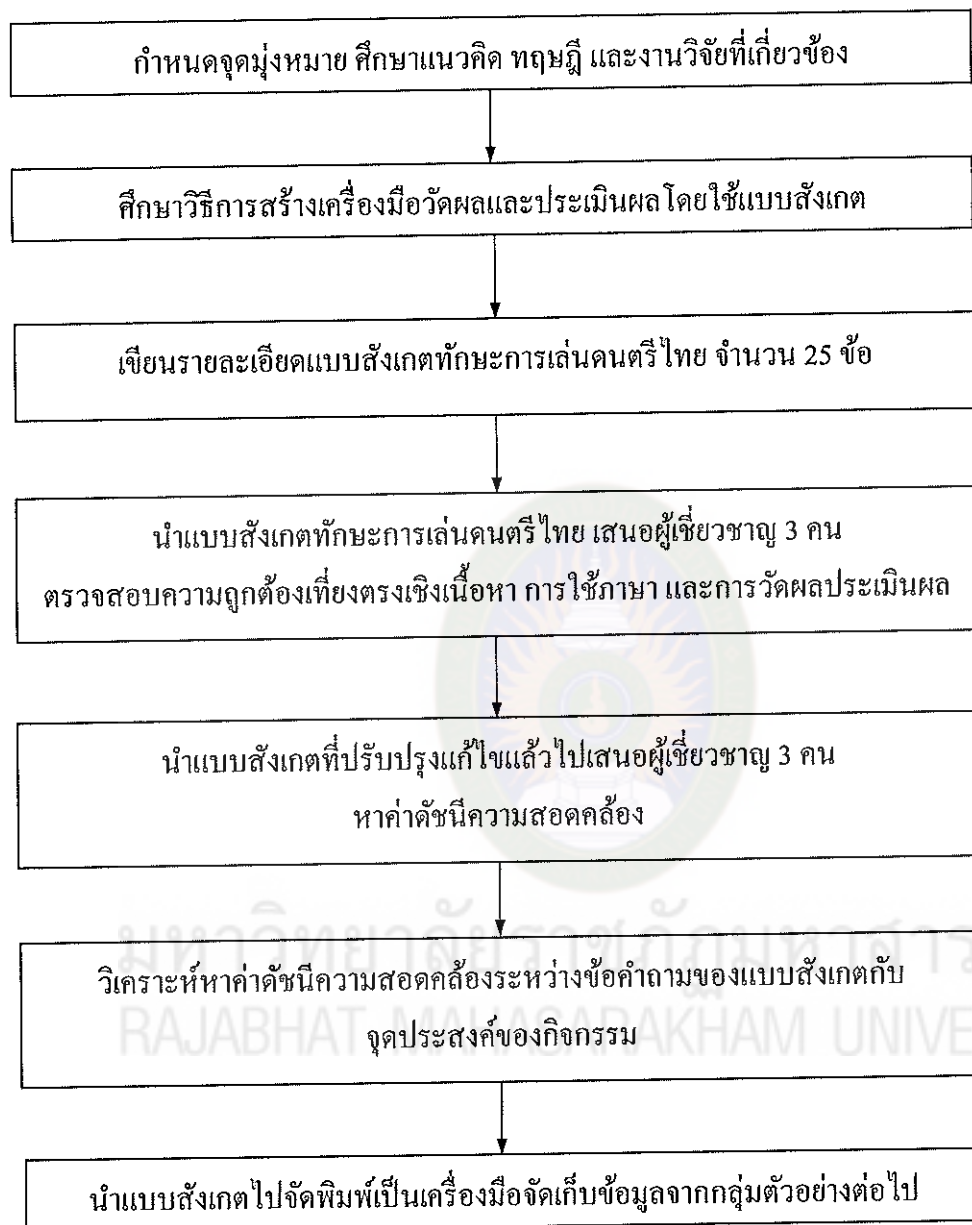
0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นไม่ได้วัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้

2.2.5 วิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบสังเกตกับจุดประสงค์ของกิจกรรม โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IOC (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 90 - 91) โดยใช้เกณฑ์ตั้งแต่ 0.60 – 1.00 ได้แบบสังเกตที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน จำนวน 20 ข้อ

2.2.6 นำแบบสังเกตทักษะการเล่นดนตรีไทย ไปจัดพิมพ์เป็นฉบับจริงแล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ขั้นตอนการพัฒนาแบบสังเกตทักษะการเล่นดนตรีไทย

แผนภูมิที่ 5 แสดงขั้นตอนการพัฒนาแบบสังเกตทักษะการเล่นดนตรีไทย

2.3 แบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจด้านสุนทรียภาพดนตรีไทยของนักเรียนโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย ที่เรียนดนตรีไทย มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

2.3.1 กำหนดหัวข้อการประเมินผลความพึงพอใจด้านสุนทรียภาพเพื่อนำไปสร้างแบบสอบถาม มี 4 ด้าน คือ ด้านความพร้อมและสื่อวัสดุอุปกรณ์ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านความรู้ความเข้าใจทักษะการเล่นดนตรีไทย และด้านทัศนคติที่มีต่อดนตรีไทย ใช้ประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุนทรียภาพและทักษะการเล่นดนตรีไทย ทั้ง 2 วงจร

2.3.2 ศึกษา นิยาม ทฤษฎี เอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการวัดผลประเมินผล การสร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจด้านสุนทรียภาพดนตรีไทย

2.3.3 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจด้านสุนทรียภาพดนตรีไทย จำนวน 25 ข้อ

2.3.4 นำแบบสอบถาม ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ซึ่งเป็นจุดเดิมตรวจสอบความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของกิจกรรม ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา การใช้ภาษา และการวัดผลประเมินผล โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าสอดคล้องกับจุดประสงค์ของกิจกรรม

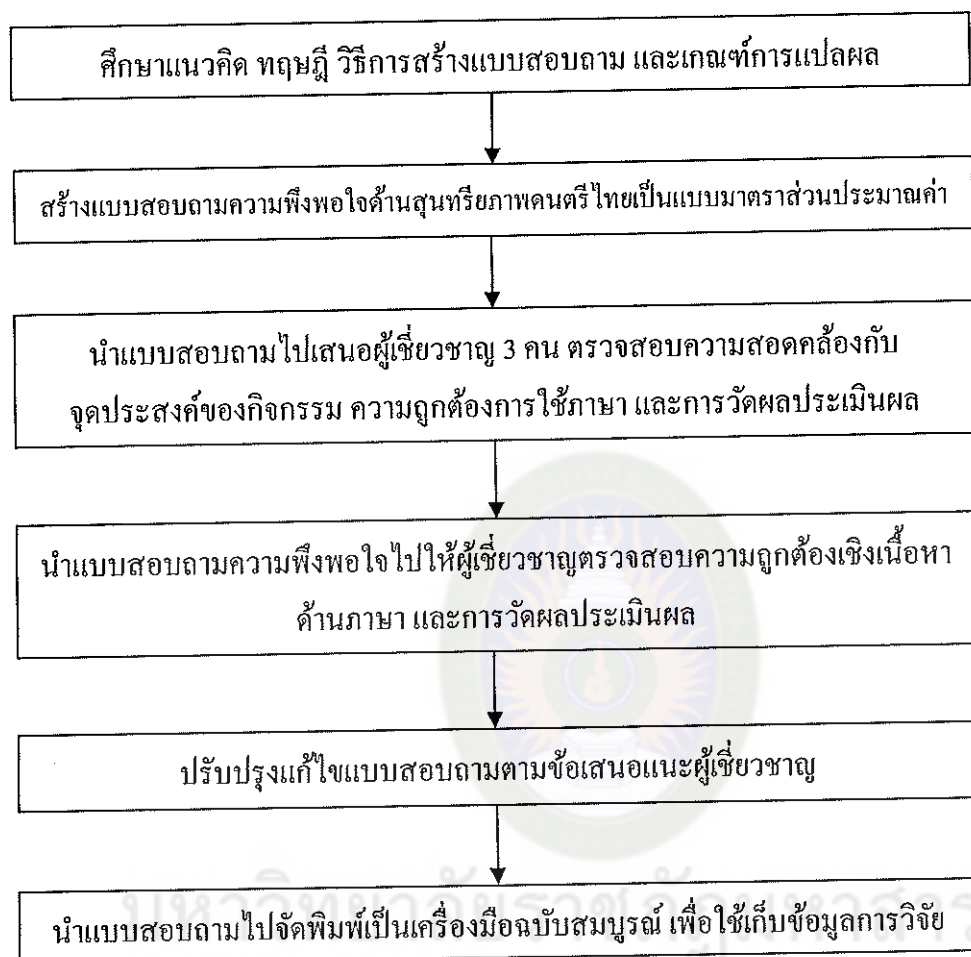
0 เมื่อไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับจุดประสงค์ของกิจกรรม

-1 เมื่อแน่ใจว่าไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของกิจกรรม

2.3.5 วิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบสอบถามกับจุดประสงค์ของกิจกรรมโดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IOC (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 90 - 91) โดยใช้เกณฑ์ตั้งแต่ 0.60 – 1.00 ได้แบบสอบถามความพึงพอใจที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน จำนวน 20 ข้อ

2.3.6 นำแบบสอบถามความพึงพอใจ ไปจัดพิมพ์เป็นฉบับจริง แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ขั้นตอนการพัฒนาแบบสอบถามความพึงพอใจด้านสุนทรียภาพดนตรีไทย

แผนภูมิที่ 6 แสดงขั้นตอนการพัฒนาแบบสอบถามความพึงพอใจด้านสุนทรียภาพดนตรีไทย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. วงจรที่ 1

ในการดำเนินการวิจัย เรื่อง การศึกษาความพึงพอใจด้านสุนทรียภาพดนตรีไทย ของนักเรียนโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยผู้วิจัยดำเนินการตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart (1991 : 169-170) โดยดำเนินการเป็นวงจรวิจัย (Research Cycle) 2 วงจร มีวิธีการดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ขั้นการวางแผน (Planning)

ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูพิเศษด้านดนตรีไทย ได้แจ้งวัตถุประสงค์และเสนอแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุนทรียภาพและทักษะด้านดนตรีไทยของนักเรียนโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย เมื่อได้รับอนุญาตจากโรงเรียนได้ดำเนินการตามขั้นตอน คือ ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย ประกาศหน้าเสาธง ปิดประกาศหน้าห้องดนตรีไทย ลงชื่อรับสมัคร และดำเนินการคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน แล้วกำหนดแผนปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมสุนทรียภาพและทักษะด้านดนตรีไทยของนักเรียนโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย ที่เรียนดนตรีไทย ในวงจรที่ 1 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 14 แสดงการดำเนินการวิจัยศึกษาความพึงพอใจด้านศูนย์ทรัพยากรดนตรีไทยของนักเรียนโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย
 วงจรที่ 1

กิจกรรม	เป้าหมาย	ระยะเวลา	ผู้เกี่ยวข้อง	การเก็บข้อมูล	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล
ทดสอบพื้นฐาน การปฏิบัติ ดนตรีไทยก่อน เริ่มกิจกรรม	ประเมินความรู้ ความสามารถ ทักษะและความ ถนัดเครื่องดนตรี ไทย	ครั้งที่ 1 จำนวน 1 วัน 1 ก.ค. 53	1. ผู้วิจัย 2. นักเรียนกลุ่ม ตัวอย่าง 40 คน	1. ชักถามความชื่นชอบชนิด เครื่องดนตรีที่เลือก 2. สังเกตทักษะและความถนัด ของนักเรียน	- บันทึกข้อมูล นักเรียนเพื่อให้ การแนะนำ ปรับปรุงแก้ไข	1. เอกสารแบบฝึก โน้ตดนตรีไทย 2. ห้องดนตรีไทย

กิจกรรม	เป้าหมาย	ระยะเวลา	ผู้เกี่ยวข้อง	การเก็บข้อมูล	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล
ดำเนินกิจกรรม ตามตาราง แผนการจัด กิจกรรม ส่งเสริม สุนทรียภาพ และทักษะการ เล่นดนตรีไทย	ฝึกเล่นเพลงไทย 5 เพลง 1. โยสัลัม 2. ลาวจ้อย 3. ทอยฉนวน 4. คลื่นกระ ทบฝั่ง 5. บังใบ	ครั้งที่ 2 จำนวน 22 วัน 5-30 ก.ค.53 และ 2-3 ส.ค.53	1. ผู้วิจัย 2. นักเรียนกลุ่ม ตัวอย่าง 40 คน	1. สังเกตทักษะและความก้าวหน้าในการฝึก 2. สังเกตความเข้าใจในการฝึก เดี่ยวและการฝึกรวมวง	- บันทึกข้อมูล นักเรียนเพื่อให้ การแนะนำ ปรับปรุงแก้ไข	1. เอกสารแบบฝึก โน้ตดนตรีไทย 2. ห้องดนตรีไทย

กิจกรรม	เป้าหมาย	ระยะเวลา	ผู้เกี่ยวข้อง	การเก็บข้อมูล	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล
ปฏิบัติการรวมวงเล่นดนตรีไทยจริง	รวมวงบรรเลงเพลงไทยต่อสาธารณชน 5 เพลง ดังนี้ 1. โยสลิ้ม 2. ดาวจ้อย 3. ทอยยญวน 4. คดีนกระ ทบฝั่ง 5. บังใบ	ครั้งที่ 3 จำนวน 1 วัน 5 ส.ค.53	1. ผู้วิจัย 2. นักเรียนกลุ่ม ตัวอย่าง 40 คน	1. สอบถามความพึงพอใจของนักเรียน 2. สังเกตทักษะความชำนาญในการเล่นรวมวง	1. แบบสอบถาม ความพึงพอใจของ นักเรียน 2. แบบสังเกต ทักษะการเล่น ดนตรีไทย	1. เอกสารแบบฝึก โน้ตดนตรีไทย 2. ทอประชุม โรงเรียนปทุมเทพ วิทยาคาร

1.2 ขั้นตอนการปฏิบัติ (Action)

มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ตามแผนปฏิบัติการ ดังนี้

1.2.1 ทดสอบปฏิบัติพื้นฐานก่อนเริ่มกิจกรรม ระยะเวลา 1 วัน

ระหว่างเวลา 15.00 -16.00 นาฬิกา ณ ห้องดนตรีไทย

1.2.2 ฝึกการเล่นดนตรีไทย ระยะเวลา 22 วัน ระหว่างเวลา 12.30-13.00

นาฬิกา และระหว่างเวลา 15.00 -16.00 นาฬิกา ในวันราชการ ณ ห้องดนตรีไทย

1.2.3 การรวมวงปฏิบัติการเล่นดนตรีไทยจริง ระยะเวลา 1 วัน ระหว่างเวลา

15.00 -16.00 นาฬิกา ณ หอประชุม โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร

1.3 ขั้นตอนการสังเกต (Observation)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1.3.1 สังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม โดยใช้แบบสังเกตทักษะการเล่นดนตรีไทยของนักเรียน ที่เรียนดนตรีไทย ด้านลักษณะท่าทางและการดูแลรักษา ด้านการฟัง ด้านการอ่าน และด้านการเล่น จำนวน 20 ข้อ

1.3.2 การปฏิบัติจริง ใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมการเล่นดนตรีของนักเรียนในระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ และการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน หลังการเล่นดนตรีไทยในวงจรที่ 1 จำนวน 20 ข้อ

1.4 ขั้นตอนสะท้อนผล (Reflection)

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสังเกตแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยแล้วแปลผล สรุปผลการพัฒนาในวงจรที่ 1 หากพบว่า การพัฒนาความรู้ ความสามารถของนักเรียนยังไม่บรรลุเป้าหมายการวิจัย จะต้องทำการพัฒนาซ้ำอีกในวงจรที่ 2 เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย

2. วงจรที่ 2

2.1 ขั้นตอนการวางแผน (Planning)

ผู้วิจัยนำปัญหาจากการสะท้อนผลในวงจรที่ 1 มาให้การแนะนำอธิบายชี้แนะพัฒนาซ้ำนอกเหนือจากเวลาในตาราง แล้วกำหนดแผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนาส่งเสริมคุณทริยภาพและทักษะการเล่นดนตรีไทย ของนักเรียน โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย ที่เรียนดนตรีไทย ในวงจรที่ 2 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 15 แสดงการดำเนินการวิจัยศึกษาความพึงพอใจด้านศูนย์ภาพดนตรีไทยของนักเรียนโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย

วงจรถี 2

กิจกรรม	เป้าหมาย	ระยะเวลา	ผู้เกี่ยวข้อง	การเก็บข้อมูล	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล
ปฏิบัติการรวมวงเล่นดนตรีไทยจริง	การรวมวงบรรเลงเพลงไทยต่อสาธารณชน ดังนี้ 1. โยสัลัม 2. ดาวจ้อย 3. ทอยอญวน 4. คีลันกระ ทบฝั่ง 5. บังใบ	1 วัน จำนวน 6 ชั่วโมง 7 ต.ค. 53	1. ผู้วิจัย 2. นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 40 คน	1. สอบถามความพึงพอใจของนักเรียน 2. สังเกตการ พัฒนาดนเองและทักษะการเล่นดนตรีไทย	1. แบบสอบถาม ความพึงพอใจของนักเรียน 2. แบบสังเกตทักษะการเล่นดนตรีไทย	1. เอกสารแบบฝึก โน้ตดนตรีไทย 2. ทอประชุม โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร

2.2 ขั้นการปฏิบัติ (Action)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการฝึกปฏิบัติกิจกรรมวงเล่นดนตรีไทย ตามที่กำหนด กิจกรรมไว้ในแผนปฏิบัติการ ระยะเวลา 1 วัน ระหว่างเวลา 09.00-15.00 นาฬิกา ณ หอประชุม โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย

2.3 ขั้นการสังเกต (Observation)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

2.3.1 สังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม โดยใช้แบบสังเกตทักษะการเล่นดนตรีไทยของนักเรียน ที่เรียนดนตรีไทย ด้านท่าทางและการดูแลรักษา ด้านการฟัง ด้านการอ่าน และด้านการเล่น จำนวน 20 ข้อ

2.3.2 การรวมวงปฏิบัติการเล่นดนตรีไทยจริง โดยวิธีการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างการบรรเลงดนตรีไทย ในกรณีที่นักเรียนยังไม่สามารถเล่นดนตรีได้ ถูกต้องเป็นรายบุคคลต้องให้การแนะนำ และการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน หลังการเล่นดนตรีไทยในวงจรที่ 2 จำนวน 20 ข้อ

2.4 ขั้นการสะท้อนผล (Reflection)

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนการสังเกตมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสังเกต และแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย แล้วแปลผลความพึงพอใจด้านสุนทรียภาพดนตรีไทยของนักเรียน โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย รวมทั้งสรุปผลในวงจรที่ 2

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาความพึงพอใจด้านสุนทรียภาพดนตรีไทยด้วยตนเองจากแบบสังเกตทักษะการเล่นดนตรีไทย ด้านลักษณะท่าทางและการดูแลรักษา ด้านการฟัง ด้านการอ่าน และด้านการเล่น จากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย ด้านความพร้อมและสื่อวัสดุอุปกรณ์ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านความรู้ความเข้าใจทักษะการเล่นดนตรีไทย และด้านทัศนคติที่มีต่อดนตรีไทย โดยมีระยะ เวลาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จำแนกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ระหว่างเดือน กรกฎาคม - สิงหาคม 2553

ระยะที่ 2 ระหว่างเดือน กันยายน - ตุลาคม 2553

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังต่อไปนี้

1. การจัดกระทำข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสังเกต และแบบสอบถามความพึงพอใจ นำมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1.1 การบันทึกข้อมูล

1.1.1 บันทึกประวัติของนักเรียนพอสังเขป

1.1.2 วิเคราะห์ปัญหาและลำดับของปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

1.2 การสังเกต

1.2.1 สังเกตทักษะการเล่นดนตรีไทยของนักเรียนในวงจรรที่ 1 และในวงจรรที่ 2

1.2.2 สรุปผลการสังเกตในแต่ละวงจรร

1.3 ตรวจสอบผลการประเมินการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการดังนี้

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตทักษะการเล่นดนตรีไทยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจด้านสุนทรียภาพดนตรีไทยเพื่อหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.3 นำค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ได้จากการวิเคราะห์มาแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนด (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ

ใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง หรือ IOC (Index of Objective Congruence)

หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

2. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

2.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY